

Előfizetési ár:

Egész évre	— — —	4 K.
Fél évre	— — —	2 K.
Negyed évre	— — —	1 K.
Egyes szám	— —	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronként 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésére.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 10. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Havasok és azok modern berendezése. (Marinović Milán.)

A hadbavonult kincstári erdészeti altisztekről.

Gazdasági tanácsadó: A kis csibékihalandóságáról. (Bászeli Elek.)

Különfélék: Vadászjelvény a hadijótékonyág-szolgálatában. —

Halálozás. — Eltűnt. — Megdiesért erdőőr. — Nyugdíjbiztosítás. —

Hírek a hadbavonult kincstári erdőtisztekről. — Kérelem. —

Elfogott hadifoglyok.

Hivatalos közlemények: A hó első, illetve tizenhatodik napján kinevezett állami alkalmazottak illetményeinek mikénti folyósítása tárgyában.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Szerkesztői üzenetek.

Havasok és azok modern berendezése.

Irta: Marinović Milán kir. s. erdőmérnök.

(Folytatás).

Havasi építkezések. A havasok modern berendezése el sem képzelhető jól berendezett istállók és majoros épületek nélkül. Akadnak ugyan egyesek, a kik azt az elvet hangoztatják, hogy a jószágot elkényeztetni nem szabad és minél többet kell szabad levegőn tartani és csak rossz idő esetén bocsátani félszer alá. Jól berendezett istállók azonban nem ellenkeznek evvel az elvvel; mert ennek a berendezésnek éppen az az intenciója, hogy az állatok minél edzettebbek legyenek, azonban szükség nélkül a rossz időjárásnak ne legyenek kitéve.

A havasok berendezéséről szóló, már többször említett miniszteri rendelet előírja, hogy azokon a havasokon, a melyek istállókval vannak ellátva a legelő időszak kezdetén és végén, valamint őszzsel, mikor hidegek az éjszakák — hűvös az időjárás és esős napokban nyáron is — az állatok csak nappal hajtandók ki a legelőre, éjjel azonban az istállókban kell őket tartani. Ugyanez a szabály vonatkozik a beteg állatokra is.

Ennek az intézkedésnek a fontosságát csak az képes felfogni, a ki a máramarosi havasokat ismeri, a hol olyan változó a hőmérséklet, hogy a legszebb nyári napokon egyszerre csak hóvihar keletkezik; vagy az, a kit több órán keresztül vert a jeges eső éles északi széllel, a mely minden ellenállás nélkül uvalkodik a havasok felületén. Ilyen időben nagyon sokat szenvedne a jószág a félig

nyitott félszerekben, különösen a vemhes tehének és a borjuk. Azért említi meg külön a rendelet, hogy első sorban a fejős tehénekre és fiatal növendékmarhára kell tekintettel lenni. Az istállókban az állat jobban ápolható és tisztítható. Itt nincs hasig érő sárban, hanem száraz padozaton.

Az alatt az idő alatt, míg az állat itt tartózkodik, abrak is adható neki, sőt ha van kéznél alom is; bár az utóbbi a havasokon könnyen nélkülözhető.

E miatt kell a havasok közelében réteket alakítani.

2. ábra. Mencsili havasgazdaság. (Dorner B. felv.)

melyekről aztán főlhordhatják a szükséges széna mennyiséget a havasokra. Egy normál jószágra 0.1 kat. hold rétet számítanak.

A francia gazdák egy érdekes az istállók építésével járó előnyre figyelmeztetnek.

Rossz időjárás esetén ugyanis a jószág nagyobb kipárolgásnak van kitéve, mint jó időben és ennek következménye, hogy ilyenkor több táplálékot is fogyaszt.

Istállók építésével ez a túlságos kipárolgás megakadályoztatik — ezzel pedig a táplálékban takarékoskodunk.

Ezekon kívül van még egy ok, a mi az istállók építése mellett szól. Az istállókban a trágya könnyebben gyűl össze és ez a havasi talaj kijavításának főkelléke.

3. ábra. Rohnyeszkai havasgazdaság.

A havasokon való istálló és major építésénél bizonyos rend tartandó fenn. A kérdés itt tulajdonképpen az, hogy hány majort és hol építsük föl azokat? Legideálisabb dolog természetesen az volna, ha minden tag közepén építenék egy major a megfelelő számú istállókkal és mellékhelyiségekkel. Mivel azonban ez így túl költséges dolog volna — elegendő az is, ha minden két tag határvonalán építenek egyet.

Ennél az elhelyezésnél vigyázni kell arra, hogy minden szarvasmarha úgy legyen minden tagra kihajtható, hogy ne kelljen egy más tagon keresztül mennie.

A majorok építési helyeinek kiválasztásánál elsősorban az egészségügyi szempont veendő tekintetbe. Megfelelő egészséges hely rendszerint a fensíkokon közel a gerincezhez található, a hol a major védve van a szelektől, s a levegő mindamellet friss és tiszta.

Ezenkívül tekintettel kell lenni arra is, hogy a trágya úgy lefelé, mint felfelé szállítható legyen.

A 2. képen látható a Mencsil-i havasgazdaság majorlakja, a tej feldolgozásához szükséges mellékhelyiségekkel, valamint a négy istálló s a megfelelő mellékhelyiségek. A Mencsil-i tejgazdaság 1300 m magasságban fekszik.

A 3. kép az 1400 m magasságban fekvő Rohnyeszka-i havasgazdaságot mutatja, a mely két istállóból a tej feldolgozásához szükséges épületből és még egy más épületből áll, a miben a vajmester lakása és egy vendégszoba van elhelyezve.

Mind a két képen láthatók a havasi utak elágazásai.

A major tehát a következő részekből áll: két vagy több istállóból, a vajmester és a többi munkások és alkalmazottak elhelyezésére, továbbá a tej feldolgozására szükséges helyiségekből. Ezekon kívül a major körzetében még egy itatóról is kell

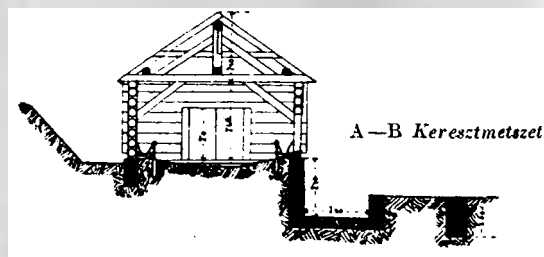
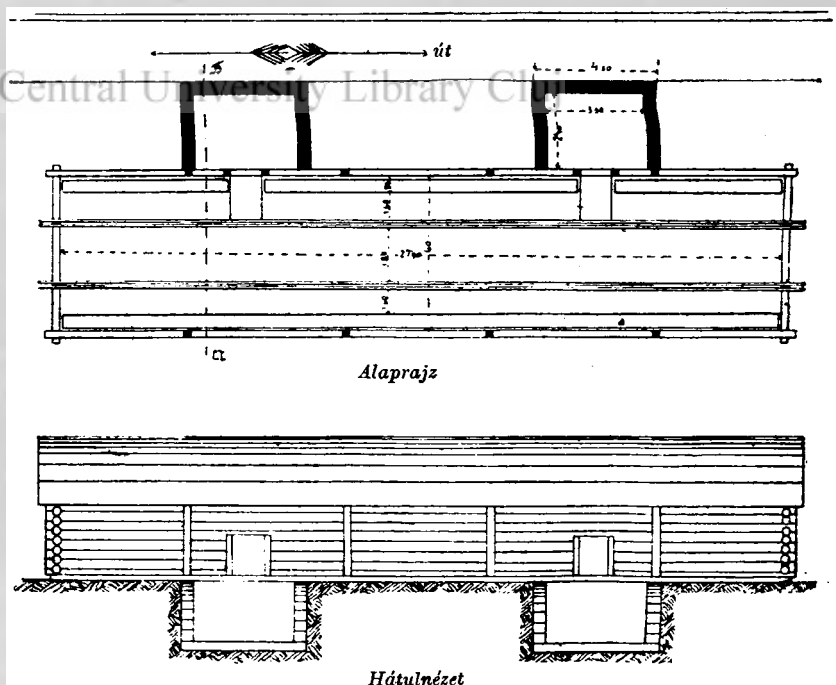
gondoskodni (lehetőleg vízvezeték bevezetni), valamint fakamarát, szénatartót, sertésólat is építeni.

A major épületeinek alakja és minősége sokféle körülménytől függ. Az épület alakját legjobban befolyásolja a legelők fekvése. Magas, szélről kevésbé védett helyeken az épületek zártak, míg ott a hol a hőmérséklet enyhébb, félig nyitott felszerék.

Az épület alakjára befolyással bír még az épületfa hiánya, az erdő távolsága, vagy annak megközelíthetlensége. A hol meddő marha tartózkodik (vagyis tinók, üszők és ökrök) megfelel az olcsóbb istálló és felszer, ellenben ott, hol a legeltetéssel kapcsolatban tejgazdaság is folyik, sok körülmény szól a zárt helyiségek mellett.

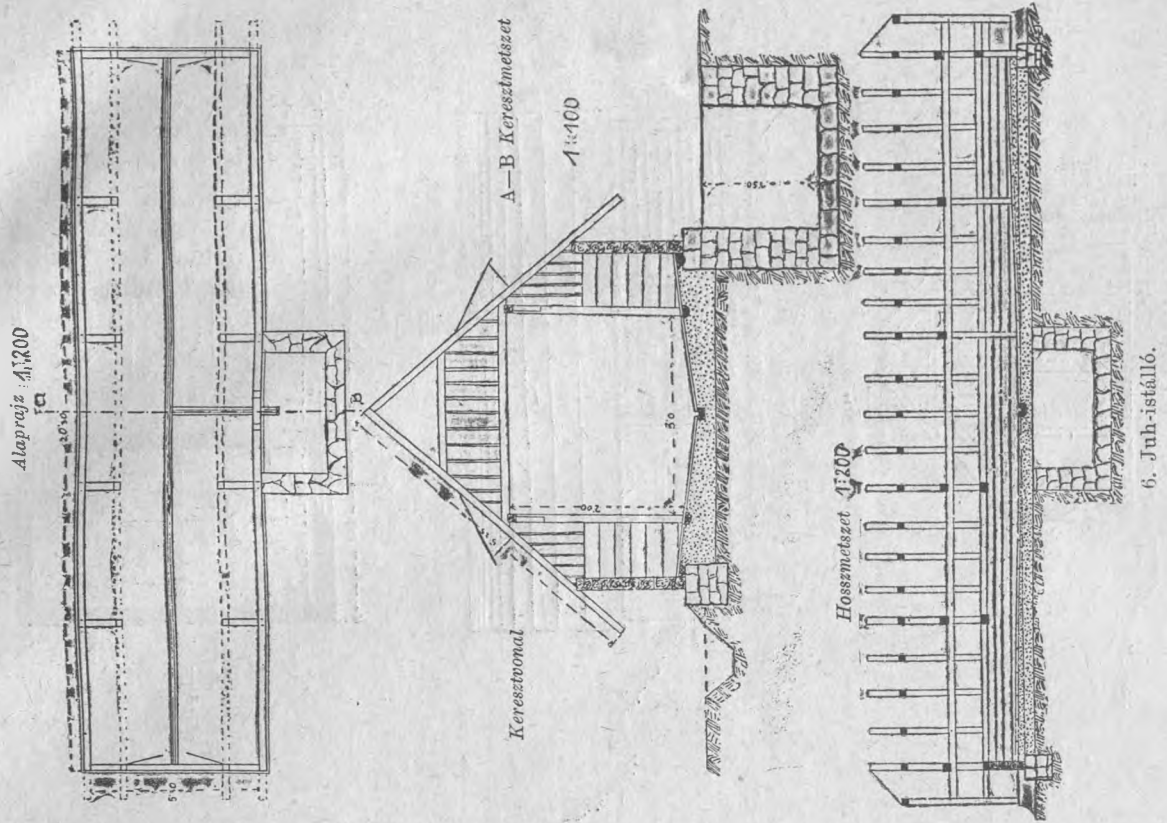
Ott a hol a ragadozó állatok száma nagy, szintén zárt helyiségek indokoltak. Ha a havasokon nem áll rendelkezésünkre alom, ez is zárt helyiségekkel pótlendő. Hogy ha az egész marhaállomány részére nem is építünk zárt helyiségeket, legalább építsünk a beteg állatok és bikák részére.

Az épületeknek nem annyira szépeknek mint egyszerű

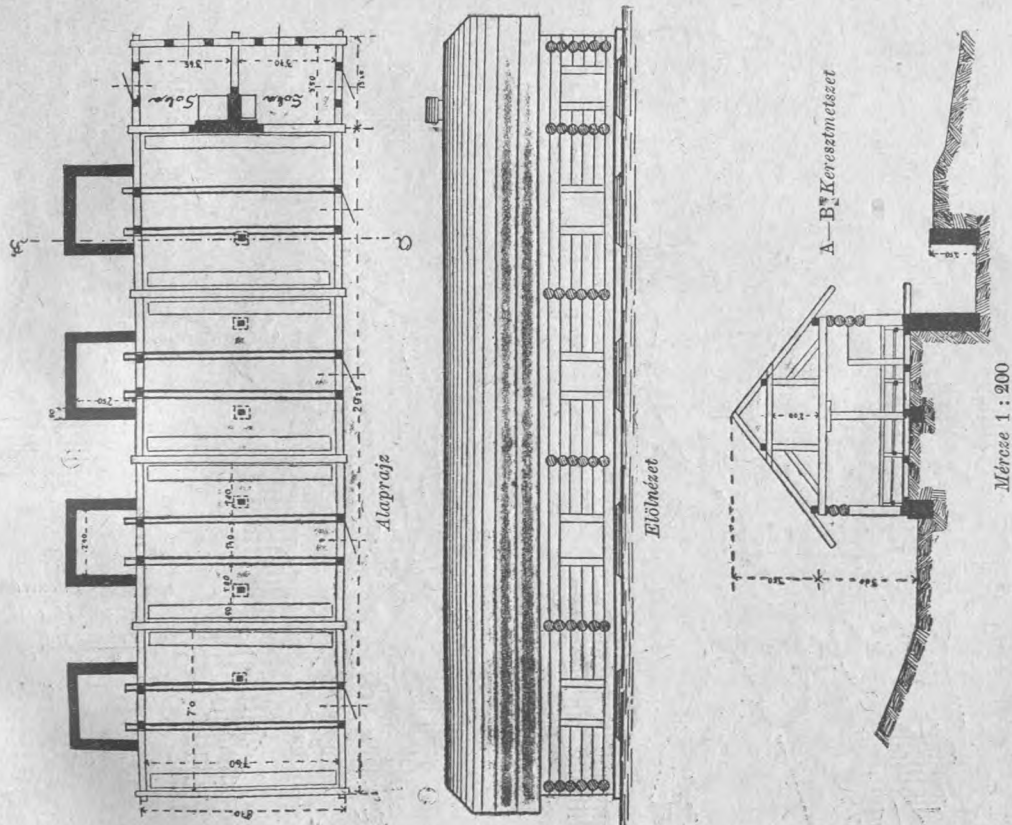

Mérete 1 : 200

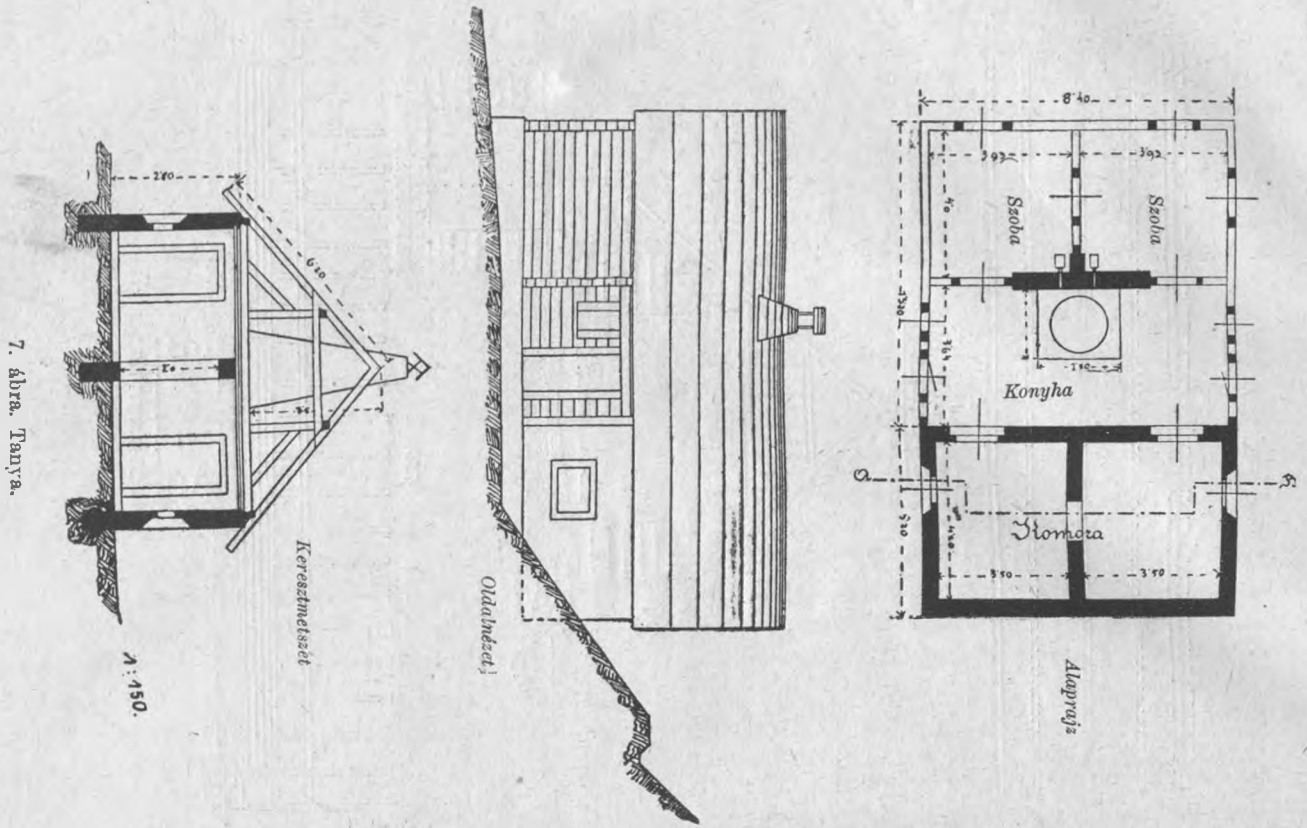
4. ábra. Istálló hosszanti fekvéssel bíró jászollal.

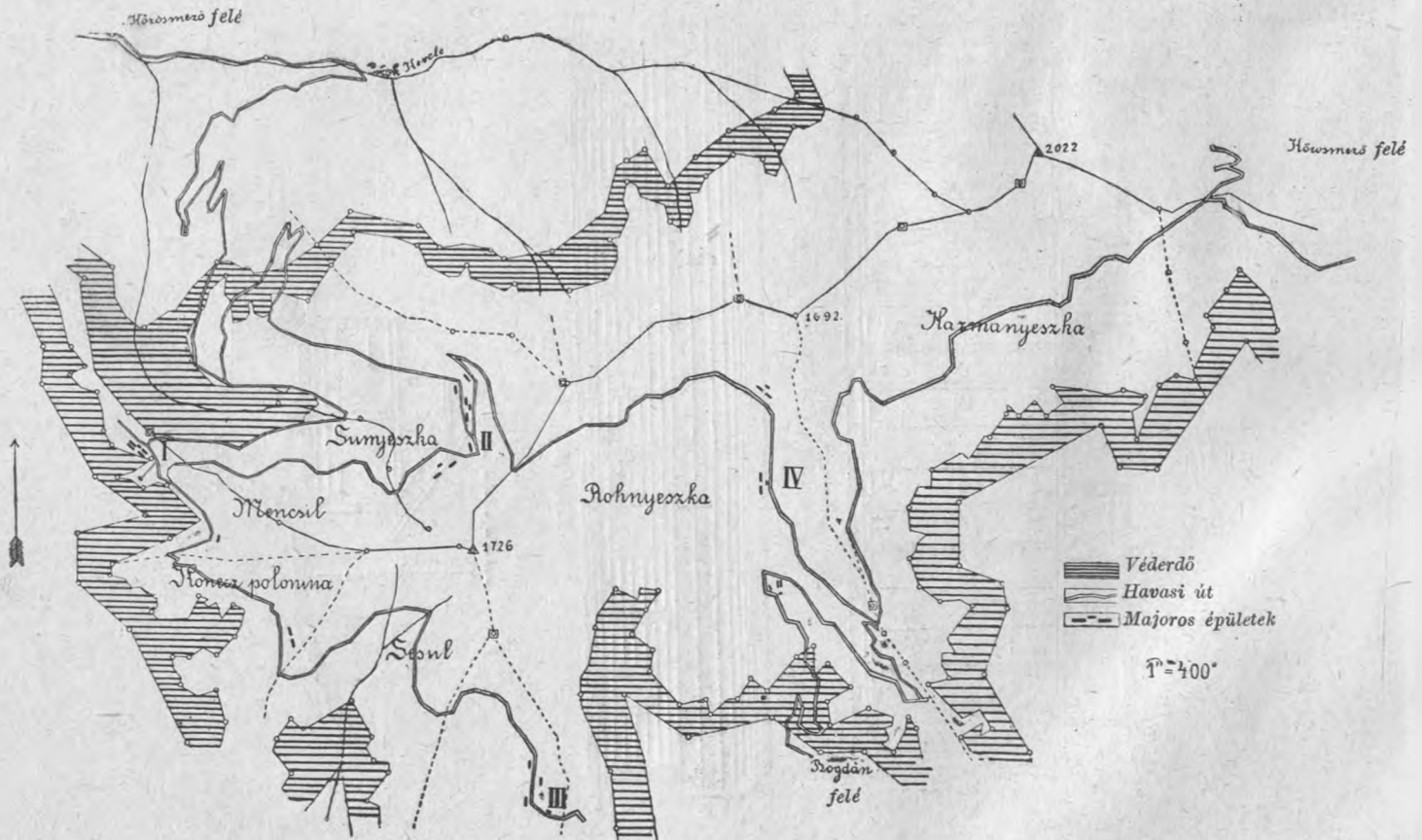
BCU Cluj / Central University Library Cluj

5. ábra. Istálló keresztfekvéstű jásszallal.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

8. ábra. Két központi havasgazdaság épületekkel és úthálózattal.

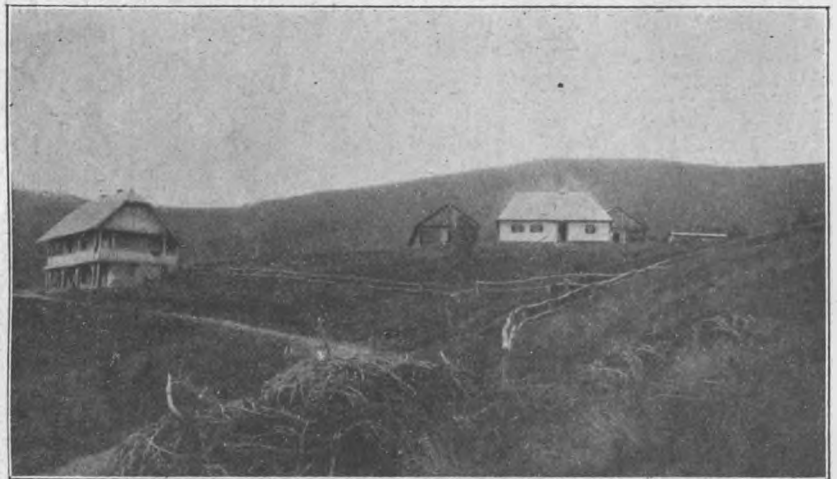
külsőjük mellett tartósaknak és megfelelőeknek kell lenniök. Máramarosban a havasi épületeket fából építik, de kísérleteznek kőépítkezéssel is, mivel ez helyenként olcsóbban szerezhető be, mint a fa.

Az istállók kétfélék, a szerint a mint a jászol az épület hosszában vagy keresztben fekszik. Az első esetben az istállónak két ajtaja van, a második esetben azonban minden rész külön ajtóval bír.

A 4. kép olyan istállót mutat, a melyben a jászol az épület hosszában van. Az istálló háta megett van a két trágyagödör. Az istálló hosszában fekvő 1·8 m széles járda két szélén van a csatornavályú, melyen keresztül a trágyalé kifolyik a gödörbe.

Ezek az istállók nem alkalmasak, részint azért mert hidegek, részint mivel nem eléggé teherbírók; télen t. i. a rájuk hulló hótömeget nem bírják el.

Sokkal tartósabb és jobb istállókat ábrázol az 5. kép. Egy ilyen istálló 4 részre van osztva és minden egyes

9. ábra. Közp. havasg. Bohnyeszka alsó majora.

résznek külön kijárója és trágyatartója van. Ilyen istállóban a jászol a bejárat mindkét oldalán keresztben fekszik. Az épület végén a pásztor és a fejő leányok számára egy-egy helyiség van. Egy ilyen istálló 4600—4700 koronába kerül s mindegyikbe 50 tehén fér el. Minden egyes tehenre 1·5 m² terület számítható.

A trágyagödörre nagy gondot kell fordítani. Többnyire cementből és téglából készül, hogy a trágya könnyen kiszedhető, kocsira rakható legyen. Ezért az út oldalán fekvő falnak 1·2 méternél nem szabad magasabbnak lennie.

A júhólak a 6. képen látható terv szerint épülnek.

A majornak második fontos épülete a majoroslak. Leggyakrabban előforduló ilyen lak tervét látjuk a 7. képen. Ez az épület a vajmester és a legelőőr szobájából, továbbá egy konyhából és egy kamarából áll, mely utóbbiban a tej feldolgozásához szükséges gépek is el vannak helyezve. Egy ilyen épület 3370 kor.-ba kerül.

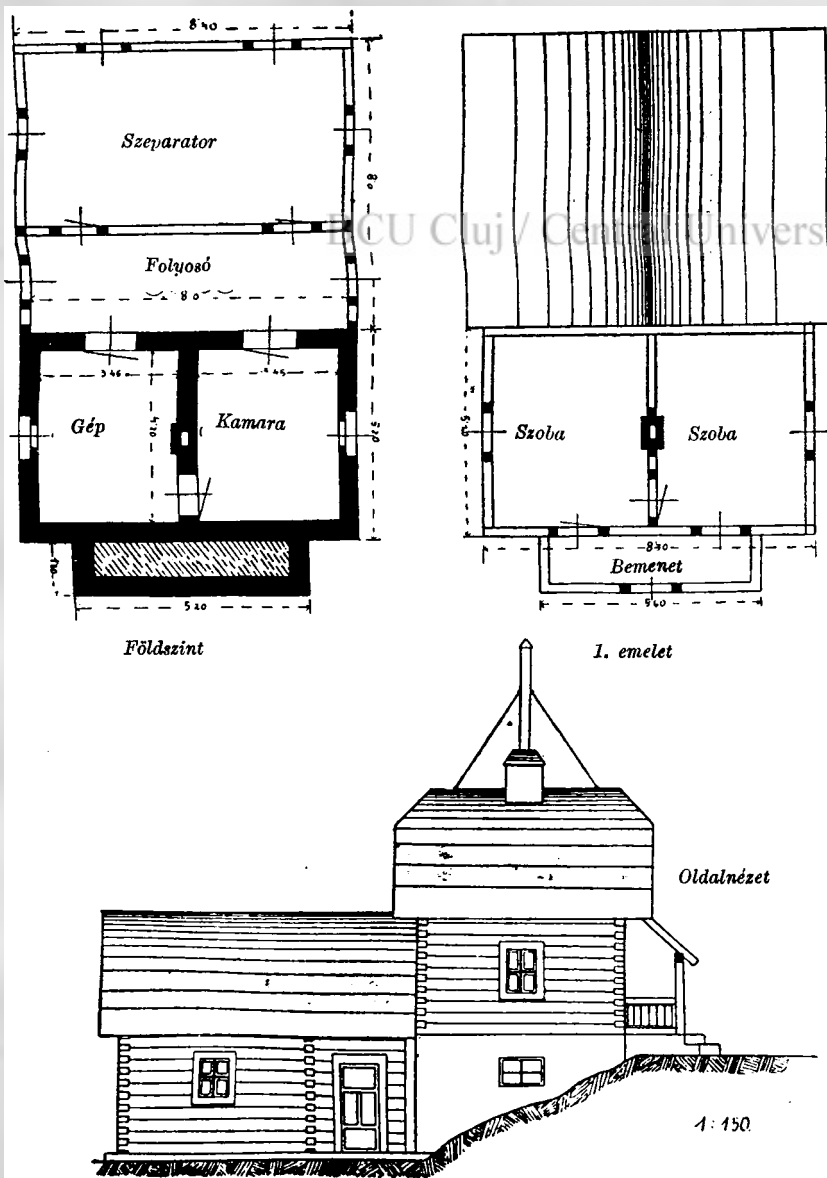
Máramarosban több havasgazdaság egy központ körül épül.

A 8. képen két ilyen havasgazdasági központ látható: a mencesli I. és a rohnyszakai IV.

A mencesli központi havasi tejgazdasághoz tartozik a sumjeszkai II., a konec poloninai III. havasgazdaság, míg a Rohnyszakaihoz a még teljesen be nem rendezett harmanyezskai havasgazdaság.

Ez utóbbi gazdaságokban a tejet lefölozik és a központi tejgazdasághoz szállítják, a hol a vaj és a többi tejtermék készül.

A közönséges gazdaságban elég a 7. képen bemutatott épület. A központi tejgazdaságnak már nagyobb épületre van szüksége. Így a rohnyszakai gazdaság felső, középső és alsó majorból áll; melyek közül mindegyiknek

10. ábra. Mencesli tanya és gépház tervrajza.

11. ábra. Mencsili menedékház.

majornak azonban két majoroslakul szolgáló épülete is van.

A 9. kép háttérében látható egy ilyen majoroslak két istállóval, a kép baloldalián pedig egy emeletes ház, melyben a többi helyiségeken kívül egy tiszt (vendég)-szoba is kapott elhelyezést. A földszinten a vaj és sajt készítésére szükséges helyiségek, az emeleten pedig a vajmester, a legelőőr lakása és a vendégszoba van.

A legmodernebb tejgazdaság a mencsili (1. a 2. képet). Négy istállója van, egy majoros lakja, a szükséges mellék-helyiségekkel és egy szépen berendezett villaszerű menedék-háza. A tejgazdaság közepén fekvő a 10. képen látható majorosiak, két részből áll: a vajmester és a legelőőr lakásául szolgáló felső részből és az alsó részben elhelyezett tej feldolgozásához szükséges helyiségekből. Itt van a gőzgép elhelyezésére és a vajköpülésre szolgáló helyiség is.

A máramarosi erdőgazgatóság tisztviselőinek, valamint a téli és nyári sportot kedvelőknek menedékház szolgál a 11. képen bemutatott minden komforttal berendezett menedékház, mely három szobából, konyhából és két istállója és egy-egy majorlakja van; az alsó több mellék-helyiségből áll. Ezen a ponton találkozik az alpesi havasi gazdálkodás érdeke a turisztika érdekével. Érdekes volna külön is tárgyalni arról, hogy hogyan támogathatná e kettő egymást.

A tejgazdaság sikerének első feltétele a tisztaság. Ha csak lehet, a vízvezeték be kell vezetni a gazdaságba. És mivel belső tisztaság el sem képzelhető külső tisztaság nélkül, a tejgazdaság környéke is tisztán tartandó; ha a gazdaság sártengerrel van körülvéve a tehenek magukon hordva a szennyet, az a tejhez is könnyen hozzáférhet.

Az épületek körülkerítése nagyon

fontos, mert ezáltal meggátoltatik, hogy a tehenek az épületekhez hozzáférhessenek. Hogy az istálló környéke se legyen sáros, az istálló bejáratáig egy 3—4 méter széles járda kövezendő ki és a járda mindkét oldala kerítéssel ellátandó, hogy csak ezen az uton legyen a marha behajtható az istállóba. (I. 2. kép.) Mert ha az állat szabadjára bocsájtatik, össze-vissza járkálva az istálló körül, lépteivel lyukat vágna a földbe, ebbe a víz beszívárogván rövid idő alatt egész sártenger képződne az istálló körül.

Az ívóvíz mennyisége nagy szerepet játszik a legelőkön, mert az ívóvíz egyike a legfontosabb kellékeknek a havasi tejgazdaságban.

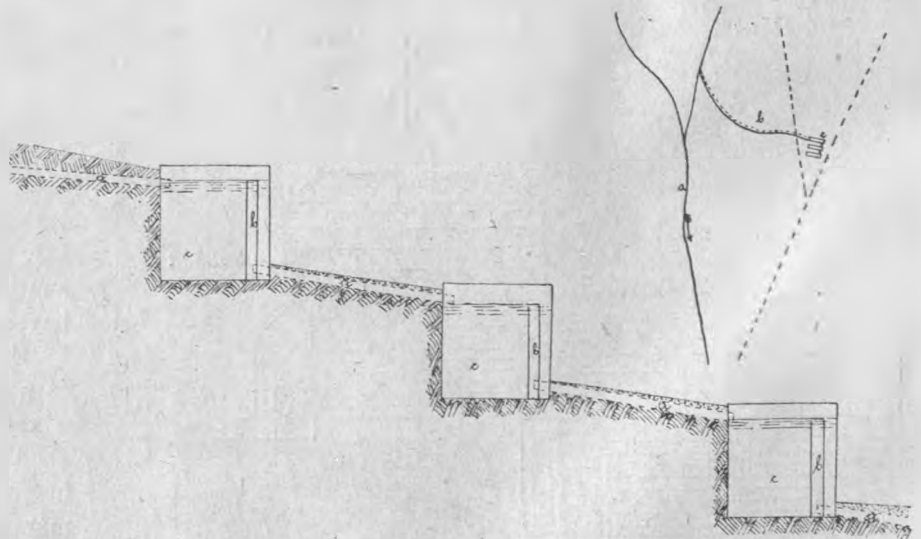
Legjobb a tiszta forrásvíz, ennek hiányában a patakvíz, hogy ha ez sem volna, úgy elég jó és használható az esővíz is.

Mint hogy Máramarosban elég bőven van víz, csak arra kell súlyt helyezni, hogy a víz tiszta állapotban kerüljön az állatokhoz; ezért némi berendezésekre van szükség.

Magából a patakból itatni nem jó, mert a marha a vízért tolakodva, a vízet teljesen felzavarja, miáltal a környéken sár keletkezik. Hogy ezt elkerüljük, a svájci módra berendezett alpesi itatókat használjuk. A víz a földalatti csövekben vezetjük a vályukig (I. 12. kép).

A vályukban egy merőlegesen felállított kifolyó cső van, mely 2—3 cm-el alacsonyabb a vályú szélénél és amely a földalatti csővel összeköttetésben lévén, a vízet az első vályuból a második vályuba vezeti, ez szintén egy ilyen merőleges csővel van ellátva és így tovább. Így módon a vályukban lévő víz mindig friss, mivel a merőleges csövön keresztül a felesleges víz az egyik vályuból a másikba folyik.

Egyik vályu a másiktól 4 méter távolságra, egymás alatt fekszik. A vályuk száma a marhák számától függ. Minden szarvasmarhára 20 cm és minden juhra 10 cm vályuhossz számítandó. A vályuk közötti teret jó kavicssal vagy kővel kirakni és az egész itatót kerítéssel ellátni, hogy az állatok csak az egyik oldalról férhessenek hozzá.

12. ábra. Fent: Földalatti csövek a tervrajza, mellyel a vízet a vályuhoz vezetik. Lent: A vályuk elhelyezése.

Itató helyül legalkalmasabb a fensík, a hová földalatti vezetékek segítségével lesz a patakból a víz vezetve. Olyan helyeken a hol kevés a víz, különösen a mészhegységekben az esővizet tartályokba gyűjtik és itt történik aztán az állatok itatása is (Tirol). Tekintve azonban, hogy itt a víz nappal erősen felmelegszik és ki van téve a beszennyeződésnek is, czélszerű czisztárnákat építeni. Elbbe gyűjtik aztán össze a patak-, a forrás- vagy az esővizet és innen merítik azt bele a vályukba. Ezek a czisztárnák kőből, fából vagy betonból épülnek. (Bővebb tájékozást a czisztárnáról lásd Berendy «Legelő- és havasgazdálkodás».)

Havasí úthálózat. A legelőket jó úthálózattal kell ellátni, hogy a közlekedést megkönnyítsék és hogy ezeken a tejtermékek könnyen a piacra szállíthatók legyenek. De nemcsak erre a célra szolgálnak az utak, hanem arra is, hogy a legelőket egymással összekössék, továbbá, hogy a marhának a fölmenést megkönnyítsék és a trágyaszéthordást elősegítsék.

Azelőtt a nép gyalogösvényen hajtotta fel a marhát a legelőre. Sőt még most is találunk nagy számban ilyen gyalogösvényeket. Ezeket az utakat az itt lakó ruthén nép plaj-nak nevezte el. Lehető legprimitívabb utak ezek, a melyek mindig a terephez alkalmazkodva sok helyütt nagyon is meredek és mivel alapjuk nincs, esőzések alkalmával járhatatlanokká válnak.

A modern gazdaság nem elégszik meg ilyen primitív utakkal, hanem arra törekszik, hogy rendes úthálózata legyen, melyre nincs befolyással az időjárás.

A 8. képen láthatunk egy ilyen úthálózatot a központi Mencsili és Rohnyeszkai gazdaságból.

A havasi úthálózat építésénél figyelembe kell venni bizonyos döntő szerepet játszó körülményeket.

A havasi útnak jól megépítettnek, de még sem szabad drágának lennie. Hogy ezt elérhessük lehetőleg alkalmazkodnunk kell a terephez. A 7%-os emelkedést az útnak meghaladnia nem szabad ez egyúttal az út maximális esése, illetőleg meredeksége. Az út szélessége 2·50—3·00 méter. A trágya kihordására szolgáló utat úgy kell megépíteni, hogy a legelő minél nagyobb területét hálózza be.

Az utak földutak és csak egyes helyeken, a hol az okvetlenül szükséges kell azokat kavicssal behinteni.

A havasi utak legnagyobb ellensége a víz. A legkisebb érnek is, mely a hegyről az útra folyik — kőből átfolyót kell építeni — mert ennek híján idővel nagy területet foglal el és az út nagy részét képes tönkretenni. Egy ilyen átfolyónak zavartalanul kell a vizet az út egyik oldaláról a másikra átvezetnie, de az uton a közlekedést gátolnia nem szabad.

Az alpesi utak építése különösen a távolabb fekvő legelőkre, sok pénzbe kerül (95 kilométeres alpesi földútnak a megépítése 231,771 koronába került). Mivel a havasi út legtöbbször erdőn is vezet keresztül, az úgy építendő, hogy azt az erdőgazda saját céljaira is felhasználhassa. Miért építsen külön utat a havasgazda és külön az erdőgazda, mikor minden anyagi áldozat nélkül egyesíthetik érdekeiket?

E közös cél elérésére és kivitelére hivatott az erdész, a ki úgy fogja az erdőn keresztül vezetni az alpesi utakat, hogy azok teljesen megfeleljenek a szakszerű erdőgazdálkodás igényeinek is.

Íme ez is indokoltá teszi, hogy erdészek kezeljék a havasi legelőket.

A mint már említettük a legelők nemcsak fűvel vannak benőve, hanem vannak rajtok ligetek is. A hogy az erdők kisebb-nagyobb sávokban benyulnak a havasokba, úgy a legelők is nyelvyszerűen ereszkednek be az erdőkbe.

Olyan helyeken, a hol a legelő körül van véve fákkal, ligetekkel, júhközponti majorokat szoktak létesíteni. Hogy ha ezeken a helyeken nem volna lehetséges ilyen központokat felállítani, felhasználjuk ezeket a juhok számára nappali tartózkodási helynek. Itt menedéket talál a juh a nap és az idő viszontagságai ellen; a fák védelme alatt többé-kevésbé védve van a legyektől és más élősdiektől. Ezek a helyek itatóval is el vannak látva és ha a majoros-lak messze volna, a fejés is itt megy végbe. Ezeket a tartózkodási helyeket gyakran kell változtatni nehogy hosszabb használat után a trágya túlságosan felhalmozódjon.

(Vége következik.)

A hadbavonult kincstári erdészeti altisztekről.

A hadbavonult kincstári erdészeti altisztek sorsáról a lapunk 1915. évi 9—10., 15—16., 21—22. és 1916. évi 3—4. számában már közölt híreken kívül ujabban a következő értesüléseket nyertük:

a) *kütiintetést kaptak*: *Rostási József* m. kir. erdőlegény Zólyomlipcse (Besztercebánya) póttartalékos, az olasz harcztéren a bronz vitézségi érmet; — *Pollák Mihály* m. kir. erdőőr Felsőszabadi (Besztercebánya), tart. szakaszvezető a már közölt II. oszt. ezüst vitézségi érmen és elismerő oklevélen felül a bronz vitézségi érmet is megkapta; — *Miller András* m. kir. segéderdőőr (Ungvár) a II. oszt. ezüst vitézségi érmet; — *Gregurek Mátyas* napibéres kir. erdőőr (Zagreb), tart. szakaszvezető a II. oszt. ezüst vitézségi érmet; — *Dobranics Pál* kir. erdőőr (Vinkovci), póttartalékos a II. oszt. ezüst vitézségi érmet;

b) *megsebesültek*: *Radovanovics Péter* kir. erdőőr (Zagreb) tart. tizedes; — *Fajtovics Milán* napibéres kir. erdőőr (Zagreb), tart. szakaszvezető a balkezén könnyebben;

c) *hősi halált haltak*: *Démuth Lajos* m. kir. erdőőr (Nagybánya), a kit lapunk múlt évi 21—22. számában a megsebesültek közt mutattunk ki, azóta valamelyik katonai kórházban meghalt; — *Nagy Pál* m. kir. erdőőr (Nagybánya), 1914. október 26-án az északi harcztéren Vola-Pelkinska-nál; — *Gräff Mihály* m. kir. erdőőr (Gödöllő), honvéd szakaszvezető, hazánk védelmében szerzett súlyos betegségében 1916. január 4-én a raskai katonai kórházban meghalt; — *Paulyuk Jenő* m. kir. erdőlegény (Bustyaháza), tart. szakaszvezető, az ezüst vitézségi érem tulajdonosa, az olasz isonzói fronton 1915. november 26-án hősi halált halt; — *Farbák Emil* m. kir. erdőőr Dallosfűrész (Zsarnócza), honvéd póttartalékos, a kit

lapunk 1915. évi 21—22. számában a megsebesültek közt mutattunk ki, sebeibe belehalt;

d) *hadifogságba jutottak*: *Steller János* m. kir. erdőlegény Luezató (Besztercebánya), közlegény, orosz hadifogságba; — *Minaresek Vilmos* m. kir. erdőlegény Dobrócs (Besztercebánya), tart. közlegény, a kit lapunk 1916. évi 3—4. számában az eltűntek közt mutattunk ki, csaknem egy év után szüleihez intézett levele szerint Matajevka községben, Samara kormányzóságban van, mint hadifogoly; — *Ponta János* m. kir. segéderdőőr (Lippa), orosz hadifogságba;

e) *megbetegedtek*: *Garay Ferencz* m. kir. erdőőr (Lugos) sárgaságba esett, de felgyógyulva előbbi állomáshelyére került; — *Zahoránszky József* m. kir. fiamester (Lippa), es. és kir. tűzérszakaszvezető mint tüdőbeteg tartósan szabadságoltatott; — *Szűj Ferencz* m. kir. erdőőr (Lippa), tart. honvédszakaszvezető jobboldali bénulás következtében, mint rokkant, végleg elbocsájtott; — *Kutean József* m. kir. erdőőr (Szászsebes), póttartalékos őrzető, mint rokkant, végleg elbocsájtott; — *Negrea Vazul* napibéres erdőőr (Orsova), közlegény, mint rokkant tartósan szabadságoltatott; — *Roszcz Vazul* napibéres m. kir. erdőőr (Orsova), mint rokkant végleg elbocsájtott;

f) *előléptetésben részesültek*: *Dobos János* m. kir. erdőlegény (Kolozsvár), tart. tizedes szakaszvezetővé; — *Dvoracek Géza* m. kir. erdőőr (Apatin), tart. szakaszvezető őrmesterré; — *Gregurek Mátyás* napibéres kir. erdőőr (Zagreb), tart. tizedes szakaszvezetővé; — *Ivanovics András* kir. erdőőr (Zagreb), tart. szakaszvezető őrmesterré.

Az eddig kimutatott és fentebbi adataink erdőhivatali kerületek szerint összegezve, a következő eredményeket adják:

Hivatali kerület	A hadbavonultak száma	A hadbavonultak közül					
		kitüntetésben részesült	megsebesült	hősi halált halt	hadifogságba került	előléptetésben részesült	eltűnt
Besztercebánya	29	4	3	2	6	5	3
Máramarosziget	10	2	2	1	2	2	1
Kolozsvár	39	1	14	2	5	6	2
Lugos	26	1	10	—	2	3	—
Liptóújvár	24	2	4	1	—	3	3
Lippa	29	5	7	—	9	6	—
Nagybánya	16	1	6	3	5	—	—
Ungvár	30	1	11	1	6	1	1
Gödöllő	25	1	6	5	4	9	2
Tótsóvár	24	—	7	1	5	2	—
Bustyaháza	15	1	2	2	1	—	1
Zsarnóca	8	—	4	2	2	2	2
Apatin	5	—	2	—	1	1	—
Szászsebes	23	3	2	—	3	5	1
Orsova	27	—	8	1	3	3	—
Zagreb	39	4	16	2	7	4	—
Vinkovci	22	1	5	2	3	3	3
Sušak	3	—	—	—	—	—	—
Összesen:	395	27	109	25	64	55	19
%:		6.8	27.6	6.3	16.2	13.9	4.8

Itt említjük meg, hogy *Pfau Jenő* m. kir. erdőlegény (Ungvár), aki 1914. december 12-én szerb hadifogságba esett, az 1915. évi diadalmas előnyomulásunk alkalmával a hadifogságból kimenekült. Saját elbeszélése szerint akkor, mikor csapataink Ipek előtt állottak, a szerbek öt tiz fogolytársával együtt tűzifavágás céljából két szerb őr felügyelete alatt az erdőbe küldték. Itt előzetes megbeszélés után az őroket baltáikkal felkonozolták és három napi étlen-szomjan való bujdosás után, miközben két hadifogolytársuk eltűnt, egy pedig meghalt, csapatainkhoz értek. A hadifogságban nagyon rossz ellátásban volt részük. *Majczán Károly* napibéres erdőőr (Zagreb), tart. szakaszvezető, szerb hadifogságából 1915. december hóban visszatért.

Gazdasági tanácsadó.

A kis csibék halandóságáról. Most, a midőn már sok szorgalmas kéz ápolja és dédelgeti a kotlók alól és részben a keltetőgépekből kikerült sok-sok ezer csibécskét, talán nem lesz időszerűtlen e lapok hasábjain arról is megemlékezni, hogy miképen lehet elejét venni, az évenkénti csaknem állandó csibe-halandóságnak. A legnagyobb gondosság és körültekintés daczára is igen sok azoknak a baromfitenyésztőknek száma, a kik fájó szívvel tapasztalják, hogy csibécskéik közül csaknem nap-nap után egyik-másik elpusztul, úgyhogy fokozatosan kevesebb és kevesebb lesz jövő évi csibenemzedékük száma.

Mindenekelőtt lássuk, hogy mi okozza a kis csibécskék nagymérvű elhullását? — A ki a modern baromfitenyésztés elveit ismeri, azonnal rájön, hogy a csibécskéik nagymérvű halandóságának oka a lágyeleségben keresendő és pedig azért, mert a legnagyobb gondosság mellett is, a lágyeleség igen könnyen megromlik, megsavanyodik. Már pedig, ha csibécskéink csak egyetlenegyszer is megsavanyodott lágyeleséggel jóllaktak, akkor azok okvetlenül hasmenésbe esnek; a hasmenés pedig a kis csibécskékre nézve a legtöbb esetben halállal végződik, illetve, a mint már előbb is jeleztük csaknem kizárólagosan ez a megbetegedés okozza országszerte a csibécskéik nagy halandóságát.

A lágyeleségek megsavanyodását tudvalevőleg a levegőben lévő számtalan vaj- és tejsavbaktériumok idézik elő, illetve, ha ezek a mikroorganizmusok a lágyeleségbe kerülnek, akkor a lágyeleséget savanyu erjedésbe hozzák, s ha ilyen erjedésben lévő táplálék az állatkák gyomrába jut, akkor mi sem természetesebb, minthogy ez az erjedő eleség ott tovább erjed, illetve a gyomorban gázokat fejleszt, a minek azután emésztési zavarok, azaz hasmenés lesz a következménye. Ebből kifolyólag különösen a korai keltetésű csibécskéiknek, úgymint a márcziusi és áprilisiaknak semmi szín alatt ne adjunk lágyeleséget, mert tudvalevőleg a hasmenésbe esett állatkák hőmérséklete, a rendes testhőmérsékletnél jóval lejjebb száll, így tehát ezekben a hidegebb tavaszi hónapokban még kevésbé lesznek képesek e betegségből felépülni, mint a későbbi keltetésűek.

Száraz baromfieség alatt nem kizárólagosan a szemes eledetek értendőek, hanem a különböző keveréktakarományok is, a melyek száraz állapotban étettetnek. A száraz elesések közé soroljuk az alábbi táplálékokat: marhahúshulladékot, nyers csontot, az előbbi nyersen és főzve is adagolható, továbbá a másodosztályú búzát, árpát, zabot, a hús- és halisztet, kölest, czirokmagot, rizstörmeléket (ez utóbbit jelenleg természetesen nem), napraforgómagot, kendermagot stb.

A leghelyesebben úgy járunk el a csibécskék felnevelésénél, ha a kikeléstől számított 36 óráig koplaltatni hagyjuk és ezen idő elteltével durva homokot adunk nekik; ezt azért adjuk, mert a csibécskék épen úgy, mint az összes madarak, fogakkal nem rendelkeznek, így tehát a zúzógyomor (a mely a fogak működését is helyettesíti) az abban lévő apró kövecskék által sokkal könnyebben képes elaprózni a szemeleséget, mint a kövecskék nélkül; vagyis a kövecskék nagyban elősegítik az emésztést. A durva homok adagolása után nyujtsunk csibécskéinknek nem túl finomra aprított másodosztályú buzadarát és vízben felpuhított csontliszttel megszózott kenyérhulladékot is. Naponként egyszer adhatunk száraz tehéntúrót is, a nap többi részében 3—3 óránként az előbbi eleséget; 5 napos koruktól kezdve azután buzadara helyett tengeridarát és kevés zöldtakarmányt, úgymint finoman elaprózott hagymát és minden második-harmadik napon kevés csontdarát vagy hallisztet, csontképződésük elősegítése czéljából.

A csontdarát házilag készítjük, a csontdaralógép segítségével nyers vagy olyan csontból, amely étkezésünk után mint felesleges a szemétre kerül; a friss csontok közül azokat, a melyek étkezésünk után visszamaradnak, előnyben kell részesíteni; mivel azokon még mindig fog kevés ín stb. maradni. Régi kiszáradt csontokat, mivel azokban már kevés tápanyag van, csontdarának feldolgozni nem érdemes. A daráló csak akkor felel meg, illetve használható, ha az abból kikerült csontok finom pehelyformájuk, nem pedig darabosak, mint a tengeri- stb. dara. A csontdarában a foszforon kívül, még mész, zsír és fehérje is van, körülbelül egyenlő arányban, így tehát ez alkatrészekből önként következik, hogy a csontdara nemcsak a kis csibék csontképződésére, az abban lévő foszfor, hanem a tyukok tojásrakásának a fokozására is, a benne levő mész stb. folytán igen előnyösen hat. A csibécskéknél szánt frissen készült csontdarát tanácsos ponyván kiszáritani, nehogy a csibécskék hasmenést kapjanak ettől.

Az etetésben kerülni kell az egyoldalúságot, ezért czélszerű a csibécskék fenti étrendjét már a negyedik héttől kezdve megváltoztatni és pedig úgy hogy a tengeri vagy buzadarát főtt burgonyával keverjük, melyhez azután minden második nap csontdarát is szórunk. Későbbi korban, a midőn csibécskék már megerősödtek, ugyanazon eleségekben részesítendőek, mint az öreg állomány. Ha különféle keltetésű csibécskékkal rendelkezünk, akkor azokat az etetés szerint különítsük el egymástól:

A csibécskék etető- és itatóedényei mindenkor kimosva tiszták legyenek, mert ha ezek piszkosak, akkor még a rossz étrendnél is veszélyesebbek. *Bázel Elek.*

Különfélék.

Vadászjelvény a hadijótekonyság szolgálatában. A m. kir. honvédelmi minisztérium hadsegélyző hivatala megállapította és egyúttal a hadijótekonyság szolgálatába állította az első magyar vadászjelvényt, a mely remélhetőleg közös és általános jelvénye lesz, mire a vadászati idény megkezdődik, valamennyi hazafias vadászunknak. A tetszetős külsejű, művészi kivitelű jelvény, Magyar Hubertus-Vadászjelvény néven két- és ötkoronás példányokban kerül forgalomba s a magyar királyi honvédelmi minisztérium hadsegélyző hivatalánál kapható. (Iroda a képviselőházban, raktára IV., Váci-utca 38., II. emelet.) A jelvények eladásából befolyó tiszta jövedelem a hadban elesettek özvegyeinek és árváinak támogatására fordítatik s így minden magyar vadász, a ki a magyarság mostani történelmi nagy napjainak ezt a kis emlékjelét megveszi és vadásztársaival is megvéteti, egyúttal hazafias jótekonyságot gyakorol.

A legmelegebben ajánljuk olvasóinknak a magyar Hubertus-jelvény megvásárlását és vadászruhájukra vagy kalapjukra való kitűzését, mert e jelvény népszerűsítése és vadászköreinkben való általános elterjedése a hadijótekonyság ügyének nem csekély támogatást jelentene.

Halálozás. *Szalai Ernő* m. kir. közalapítványi főerdőtanácsos a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumban, az Országos Erdészeti Egyesület igazgató választmányának tagja, munkás életének 49-ik, állami szolgálatának 28-ik évében, rövid szenvedés után április hó 18-án Budapesten,

Pausinger Károly m. kir. erdőtanácsos, a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületéhez tartozó mocsári m. kir. erdőgondnokság vezetője, munkás életének 49-ik, állami szolgálatának 27-ik évében, hosszas szenvedés után április hó 21-én Görgényzentimrén,

Rónay Imre m. kir. főerdőmérnök, a lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó marosborsai m. kir. erdőgondnokság vezetője, munkás életének 48-ik, állami szolgálatának 26. évében, április hó 29-én Marosborsán meghalt.

Eltűnt. Szabó György őrsvezető közli velünk, hogy Dora (vagy Dosa) István 1892. évi szeptember 22-én született, 30. honvédgyalogezred, 4. századában szolgált és 1914 szeptember 7-én Szerbiában eltűnt társa, vele együtt szerb hadifogságba került. Szabó György a fogságból megszökött, s ez úton értesíti Dora István szüleit, hogy fiuk, a ki a fogságból nem tud írni, szerb hadifogoly.

Megdícsért erdőőr. *Migra Edét*, a fenyőházi m. kir. erdőgondnokság felső-tői védkerületkezelő m. kir. erdőőrt az eperjesi csendőr szárnyparancsnokság nyilvános dícséretben részesítette, a következő, a fenyőházi m. kir. erdőgondnoksághoz intézett átiratban:

Értesítem, hogy a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság folyó évi márczius hó 22-én kelt, 6478/sgt. számú parancsával az állományába tartozó s annak idején szolgálattételre ezen szárnyhoz tartozó Migra Ede

tartalékos szakaszvezetőnek, a háború tartama alatt, a hadianyagok összegyűjtése, maradozók és szökevények elfogása, valamint a szárnyirodában felszaporodott irodai munkálatok végzése körül kifejtett pontos és lelkiismeretes szolgálataiért, elismerését fejezte ki.

Nyugdíjbiztosítás. Szöcs Illés hatósági erdőőr, Csiki Péter és Tamás Imre hatósági erdőszolgák Csik vármegye részéről, Tóth István vármegyei erdőőr pedig Sopron vármegye részéről az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál, az 1912. évi VIII. t.-cz. által felállított nyugdíjsoportban, balesetre, nyugdíjra, aggkori ellátásra és temetkezési segélyekre biztosítottak.

Itt értesítjük azon t. előfizetőinket, kik az Országos Gazdasági Munkáspénztárnak tagjai és katonai szolgálatra bevonultak, hogy a törvény értelmében katonai szolgálatuk tartama alatt tagsági díjakat fizetni nem tartoznak, viszont a katonaságnál töltött idő sem számítható be tagsági idejükbe.

A katonai szolgálatra történt bevonulás a tagságikönyv számának közlése mellett a pénztárnak bejelentendő, nehogy a tagot mint hátralékost a tagok sorából törölje.

Tanácsoljuk azonban, hogy a ki teheti, fizesse a tagsági díjakat katonáskodási ideje alatt is, hogy ez az idő is gyarapíthassa nyugdíja növekedését.

Hírek a hadbavonult kincstári erdőtisztekről. *Kitiüntést kaptak:* Balás Dezső m. kir. segéderdőmérnök, m. kir. tart. honvédtüzér-hadnagy (Signum laudist); az 1916. évi február hó 18-án hősi halált halt Dobrovits László m. kir. erdőmérnök, m. kir. tart. honvéd főhadnagy (Signum laudist); Szokol András m. kir. erdőmérnökgyakornok, cs. és kir. tart. tüzér-hadnagy (Signum laudist).

Kérelem. Igen kérem e lap t. olvasóit, hogy akinek van egy praktikus «Erdészlak» vázlatrajza, szíveskedjék azt nekem megküldeni, miután szükségem volna rá. Czimem: Gavalik Sándor urad. erdész, Borossebes (Arad-megye).

Elfogott hadifoglyok. A bizsterei m. kir. erdőgondnokság kerületében Blázs Tivadar m. kir. főerdőőr márcziusban három orosz hadifoglyot, Paics Márton m. kir. erdőőr két orosz hadifoglyot, Szabó Kálmán m. kir. erdőmérnök pedig áprilisban egyszerre négy orosz hadifoglyot fogott el, akik Romániában akartak átszökni.

Hivatalos közlemények.

47972.

I/B—1. F. M. szám.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

(A hó első, illetve tizenhatodik napján kinevezett tisztviselők illetményeinek mikénti folyósítása tárgyában.)

Értesülésem szerint a kincstári erdészeti igazgatási hivatalok a hó első, illetve tizenhatodik napján kinevezett,

s állásukat elfoglalt tisztviselők illetményeinek folyósítása tekintetében különbözőképen jártak el.

Egyöntetű eljárás céljából felhívom az igazgatási hivatalt, hogy a jövőben a hó első, illetve tizenhatodik napján kinevezett tisztviselők (altisztek, szolgák) részére, a mennyiben az illető állását ezen a napon tényleg el is foglalja, a kinevezés folytán járó fizetés természetével bíró illetményeket, valamint a lakáspénzt is, ha annak esedékessége a kinevezés napjával összeesik, a kinevezés napjától tegye folyóvá.

Ugyanúgy kell eljárni első kinevezés esetén is olyankor, a mikor a kinevezett a hivatali esküt a hó első, illetve tizenhatodik napján teszi le.

Ellenben, ha a hivatali eskü letételének napja és az illetmények folyósításának kezdő napja nem esik egybe, e két időpont közti időtartamra az illető tisztviselő díjazásra, illetve illetményekre igényt nem tarthat.

Ezen rendeletem az eddigi illetmény-megállapításokat nem érinti s ennél fogva az eddigi illetmény-megállapítások ellen benyújtandó esetleges felfolyamodások figyelembe vételét nem fognak.

Budapest, 1916. évi április hó 20-án.

A miniszter helyett:

Bartók
államtitkár.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni szíveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére megengedem, hogy Rézbányai Marosi Ferenc főerdőtanácsos és törvényes utódai magyar nemességük és «Rézbányai» előnevük épségben tartása mellett, családnevüket «Marossy»-ra változtassák. Kelt Bécsben, 1916. évi április hó 18-án. Ferenc József s. k. Báró Roszner Ervin s. k.

*

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Nemes Józsefnek, a selmezbányai bányászati és erdészeti főiskolán alkalmazott szolgának saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából sok évi hű szolgálata elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozom. Kelt Bécsben, 1916. évi február hó 29-én. Ferenc József s. k. Báró Roszner Ervin s. k.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Nyitray József m. kir. főerdőmérnököt Nagybocskóról Strézakereszisőrára erdőgondnoknak.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Koiacsányi László m. kir. segéderdőmérnököt Zsarnóczáról Keczerpeklénbe erdőgondnoknak, Toth László m. kir. segéderdőmérnököt pedig Selmezbányáról Garamrévőre erdőgondnoknak.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületében Kérai János és Pap Albert m. kir. főerdőőröket, a sušaki kir. erdőhivatal kerületében pedig Kleut János kir. főerdőőrt nyugalomba helyezte.

*

A lipitújvári m. kir. főerdőhivatal főnöke Harmann János, Kropacsék Lajos, Poljak András, Rajcsányi Vendel, Horváth Ferenc, Mihalics József, Szomora János, Vadas László és Medveczky Ignác m. kir. főerdőőröket, Habala József és Orosz Gyula erdőőröket és Veszelovszky András segéderdőőrt a szolgálat érdekében áthelyezte és megbízta őket a teplicskai irodai szolgálat, a szdjári, felsőbocza, benkovói, hrboltói, maluzsinatói, faraktár, sztankováni, szkalnói, felsőrevueai likavai, vichodnai illetve a medvési védkerület szolgálatának az ellátásával.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1916. évi május hónapban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Groszmann Ferencz 5.—, Hornik Károly hd. 3.—, Tüköri urad. hd. 8.55, Stocker Antal hd. 4.40, Albrecht János 8.—, Gafrik János 2.66, Felkai erdőgond. 19.—, Gr. Vigyázó urad. hd. 5.55, Faragó Béla hd. 30.60, Lévai urad. hd. 10.55.

1 koronát fizettek: Saári Mihály, Katona Lajos, Fabriczy István, Szabó József, Felkai erdőgond., Sticz János, Kájrár János, Ziegelhofer Arnold.

2 koronát fizettek: Simon Károly, Szieger Lajos, Szullik Frigyes, Gere Antal, Mederán István.

3 koronát fizettek: Pataló Péter, Kiss István, Bogdan Traján, Mezey Károly, Varga Mihály.

4 koronát fizettek: dr. Mocsáry Sándor, Eötvös János, Dóczy István, Lochián Viktor, Lévai urad., Vörös Gyula, Farkas Elek, Komán József, Kelemen József, Wirlics József, Lázár József.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavitott lako cím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavitásokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobbarányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációikkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

Sz. Gy. Értesítést közöljük, a küldött 10 fillért pedig a lap javára bevételeztük.

G. A. M. a lapot pontosan expediáljuk s így valószínűleg másutt lehet a baj. Előfizetése a most küldött 2 koronával 1916. évi október hó végéig rendezve van.

K. F. 1. A lap megküldése iránt intézkedtünk. 2. Az «Erdészeti Zsebnaptár» az «Országos Erdészeti Egyesület»-nél Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám kapható. Ára lapunk előfizetőinek 2 kor. Ha 2 K 45 f-t előre beküld, úgy a naptárt bérmentve megküldik.

S. Gy. Az erdői szakvizsgát csak teljesen betöltött három évi gyakorlati szolgálat után lehet letenni. Úgy tudjuk, hogy ez alól senkit se mentenek fel s azért is kár volna a hiányzó három hónapi gyakorlati szolgálat elengedése iránt folyamodnia és magát felesleges költségre vernie. Ha azonban ennek dacára meg akarja kísérelni a folyamodást, úgy a földmivelésügyi miniszter úrhoz nyujtsa be kérvényét s jelölje meg abban azt is, hogy melyik erdőfelügyelőségénél kíván vizsgázn.

Erdély. 1. A kullancsoktól úgy óvhatja meg a borjúkat, ha azokat nem hajtja kullancsos helyre, vagyis erdei, vagy közel szomszédos vízenyős helyekre. Ha a borjú már kullancsos, úgy a bőrrre tapadt kullancsokat lyolos, benzines vagy sósvízzel kell bekenni s akkor lepotyognak. Az érett kullancsok kedvező tartózkodási helyei a lágyéktáj, tőgy, végbélnyílás környéke s a czombok belső felülete; az álcák a fejen, a fényszáj, szemhéjak és fülek körül tanyáznak, meg a tőgyön. Jó az állatokat kéthetenként olajos vízzel megpermetezni, mert az olajos testen nem marad meg a kullancs. 2. A tetű rendkívül szapora és vérszopó állat, melynek ezrei néhány hét alatt betegé, senyvedővé tehetik az állatokat. Védekezni ellene a tiszta istállóval és az istállónak 2—3 hétben egyszer való kimeszelésével lehet. Igen jó az istálló padlózatának fahamuval való gyakori beszórása is. A tetves állatokat azonnal, a mint a bajt rajtuk észreveszszük, jól be kell rovarporozni s rozmaringos táblaolajjal az egész testüket bekenni; ettől még a serkék is mind elpusztulnak. Ha azonban a baj már nagyobb mérvet öltött, úgy forduljon azonnal állatorvoshoz.

K. I. Tessék kérdéseivel ügyvédhez fordulni.

M. J. A zborói leánytáptintézet végleg be lett szüntetve; hogy helyette lesz-e, hol és mikor másik táptintézet felállítva, azt egyelőre nem tudjuk.

B. A. Miután családjáról a város gondoskodik, ennél fogva hadisegélyre nincs igénye.

K. J. Szeges vadászcezipőt nálunk legfeljebb fegyver- vagy sportüzletekben kaphat, azonban ott is most bajosan, mert a hadbavonultak a készleteket megvásárolták; ezért tanácsosabb és bizonyára olcsóbb is lesz azt külföldről hozatni. Kapható: E. Rid & Sohn udvari szállítónál, München (Fürstenstrasse No 7.); Bergmann & Co. Passau. Tessék tőlük árjegyzéket kérni.

Garamvölgyi L. I. Bár azt hisszük, hogy munkásainak semmi ele utazási kedvezményre igényük nincs, mégis azt tanácsoljuk, hogy erre nézve kérdezze meg a legközelebbi vasúti állomásfőnökséget.

2. Sorjegyeit még nem húzták ki.

G. S. Felhívásának első részét nem találtuk közölhetőnek, a második részét azonban díjmentesen hozzuk. A küldött 10 fillért a lap javára bevételeztük.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

47 éves, róm. kath., nős, családos, ép egészséges, hadmentes erdőőr állást keres. Összes erdészeti teendőnk önálló kezelésében, úgyszintén a vadászat terén is, kis- és nagyvad tenyésztésében teljes jártassággal bír, mikről kitünő bizonyítványai és ajánlólevelei vannak. Címe: Pál János uradalmi főerdőr, Törökbálint (Pest m.) (8.)

37 éves, nős, hadmentes egyén, ki az erdő szakszerű kezelésében, fővad, apróvad és fáczántenyésztésben teljesen jártas, erd. szakiskolát jelesen végzett, 21 évi gyakorlattal, magyar, német és tót nyelvet úgy szóban, mint írásban tudó, keres főerdészi, erdészi vagy fővadászai állást. Cím a szerkesztőségben. (9.)

Azonnali belépésre állást keres 50 éves, erőteljes, hadmentes, nős, gyermektelen, szakvizsgázott erdőőr, ki az erdészeti, vadászati, mezőgazdasági és irodai teendőkben jártas s gazdaságban mint tiszt volt alkalmazva. Címe: Petrovits Gábor, Técső, (Máramaros megye). (7.)

HIRDETÉSEK

1916. évi 1401. szám.

Termelt tölgyrönk-, oszlop és kerékküllő eladás. A csálai és tótváradi erdőgondnokság kerületében termelt és rakodókra kihozott összesen 863 köbméter tölgyrönk, 495 darab faragott tölgyoszlop és 53,450 darab tölgykerékküllő 17 eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján kerül eladásra.

Az ajánlatok 1916. évi május hó 29-én déli 1 óráig nyújtandók be a lippai főerdőhivatalnál, ahol azok május hó 30-án délelőtt 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az eladási csoportok beosztását, kikiáltási árakat és bánatpénzeket feltüntető részletezést, valamint árverési általános és részletes feltételek, ajánlati űrlap és boríték alulírott főerdőhivatalnál szerezhetők be.

Lippán, 1916 április hónapban.

(6.) **M. kir. Főerdőhivatal.**

Pályázat. A diósjenői urad. erdőhivatal 900 kor. évi fizetés és rendszeresített mellékjárandóságokkal díjazott szakképzett erdőőrt fogad fel azonnali belépésre. Okmánymásolatokkal felszerelendő kérvények május hó végéig beküldendők a diósjenői (Nógrád m.) urad. erdőhivatalnak. (5.)

Kopót keresek megvételre, minden vadra betanítottat. Szíves ajánlatokat Stocker Antal cím alatt kérek. Girált, Sáros vm. (2.11.1.)

A szatmári róm. kath. püspökség bükkzszerzi (Borsod megye) erdőgazdaságában **főerdőori állásra** ezennel pályázat hirdettetik. A javadalmazás a használhatóság arányában 600—1200 kor.-ra emelkedhetik. Kezdőfizetés 600 kor. készpénz, 12 hl. búza, 12 hl. kétszeres, 12 hl. árpa, 32 m³ kemény dorongfa, 2 drb fejőstehen és 2 gulyabeli tartás, 2 drb anyasertés és 10 drb süldő legeltetés, szántóföld 1200 □-ól és lakás természetben.

Pályázhatnak oly róm. kath. vallású, fedhetetlen előéletű, egészséges munkabíró egyének (40 éven aluliak), kik már ily minőségben alkalmazva voltak és erdőori vizsgával rendelkeznek. Az állás nyugdíjas. Egy évi megfelelő próbaszolgálat után véglegesítés. Kérvények Püspök Úr Öméltóságához címezve Uradalmi Jóságfelügyelőség Pusztahidvég (up. Poroszló, Heves megye) nyújtandók be. (3.III.1.)

1916. évi 1380. szám.

Fenyőtutajfaeladás. (1000 m³-es részletekben.) A bustyaházai m. kir. erdőhivatal erdőgondnokságaiból az 1916. évben letutajozandó mintegy 2000 m³ 26 cm és ennél nagyobb átmérőjű, továbbá mintegy 13,000 m³ 25 cm. és ezen alóli középátmérőjű azaz összesen mintegy 15,000 m³ 1914. évi termelésű lucz- és jegenyefenyőhaszonfa Máramaroszigeten az erdőgazgatóság hivatalos helyiségében 1916. évi május hó 24-én (huszonegyedikén) d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján eladásra kerül.

Az ajánlatokat az árverést megelőző napon délután 4 óráig kell a bustyaházai erdőhivatalnál benyújtani. Az ajánlatok az erdőgazgatóságnál a fentebb megjelölt napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

A csoportok beosztását és kikiáltási árait feltüntető kimutatások, valamint a részletes versenytárgyalási feltételek, ajánlati űrlapok és borítékok a nevezett erdőhivatalnál beszerezhetők s ugyanezek az illető kerületbeli erdő- és faraktárgondnokságoknál megtekinthetők. Bustyaháza, 1916. évi április hó.

(4.) **M. kir. Erdőhivatal.**

1916. évi 1860. szám.

Fenyőhaszonfa eladás. (Vasuti rakodókon.) A körmöczbányai m. kir. erdőgondnokság kerületében termelt, a jánoshegyi és a felsőstubnyai vasútállomásra kiszállított 5008 m³ fenyőhaszonfa (a melyből a külön csoportokba sorozott 12—15 cm. középátmérőjű fára 1577 m³ esik), továbbá 6371 drb fenyő erdei lécz és 2040 folyóméter fenyőrud nyolcz eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Figyelmeztetnek a versenyzők, hogy minden egyes értékesítési csoportra külön borítékban, külön ajánlat teendő.

Az ajánlatok legkésőbb 1916. évi május hó 24-én délután 5 óráig nyújtandók be Zsarnóczán a m. kir. erdő-

hivatalnál, a hol azok május hó 25-én délelőtt 10 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

Részletes adatok, az árverési és egyúttal szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Zsarnócza, 1916. évi május hó 2-án.

(7.)

M. kir. Erdőhivatal.

Méhekásokat gyékényből szállítok. Közönséges kúpkas 2 kor., igen nagy 3 kor., átmeneti 4 kor. Matuska István, Nagykároly. (1.IV.3.)

Gazdáknak és baromfitenyésztőknek

nélkülözhetetlen segédkönyvek a

Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő által irt

baromfi- és házinyl- tenyésztési szakmunkák:

1. Általános tudnivalók	III. kiadás ára	1.— K
2. Baromfitenyésztés	I. „	5.— „
3. Tyuktenyésztés	II. „	3.— „
4. Pulykatenyésztés	II. „	3.— „
5. Lud- és kacsatenyésztés	I. „	3.— „
6. Baromfiak hizlalása	II. „	1.50 „
7. Baromfitermékek értékesítése	„	2.— „
8. Az ezüst szörmenyul tenyésztése és értékesítése.	I. kiadás	2.— „

E nyolcz munka Szerzőnél — Eperjesen, erdőszeti allisztek s egyéb alkalmazottak által postautalványon megrendelve fele árban kapható.

Egy fillért se áldozzon a méhészetre,
míg el nem olvassa

A MÉHEK ÉLETE

című könyvet, mely a Boczonádi-kaptár és rendszer teljes ismeretét, az egész éven át előforduló munkák leírását és az általános alapismereteket tartalmazza; mely világosságot áraszt a sötétségben, útmutatást a bizonytalanságban; mely határozottan megjelöli a czélt s az arra alkalmas eszközöket. A 223 lapra terjedő könyv ára bérmentes küldéssel 3 kor. 45 fill.; csinos vászonkötésben 4 kor. 45 fill.

Műlépek, keretléczek, kaptárak, kasok és mindennemű méhészeti tárgyakról árjegyzéket és mutatványszámot ingyen és bérmentve küld

a **«Méhészet» kiadóhivatala**
Ujpest, Széchenyi-utca 7. sz.

DIANA FEGYVER ATELIER
Gothard Sándor

Herény, Szombathely mellett, Vas m.

Lerakat: **Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.,** a Magyar Motor- és Gépgyár irodájában.

Használati fegyverek

120 korona ártól felfelé.

A kontinens legnagyobb luxusfegyver-raktára.

Saját szerkezet — saját minták!